

Arany János Gimnázium, Általános Iskola és **Kollégium**
4432 Nyíregyháza Kollégium u. 54. sz.

KOLI-ÚJSÁG

2014/2015

December

December az év tizenkettedik hónapja, 31 napos, jelentése tíz, arra utal, hogy régen ez volt a tizedik hónap a római naptárban. A nyelvújítók szerint a december: *fagyláros*. De hívják *álom havának* is, a magyar népi kalendárium pedig *karácsony havának* nevezi.

December 6. Mikulásnap

A piros palástban, püspöksüvegben és pásztorbottal ajándékokat osztó

Mikulás eredetileg Szent Miklós püspökének népies alakja.

Ő a gyermekek és diákok védőszentje.

Két formáját ismerjük a mikulásjárásnak.

1. Az ünnepnap előestéjén, a Mikulás, aki piros köpenybe öltözött apó, házról házra jár és vizsgáztatja, dicséri, ajándékokkal halmozza el a gyerekeket, vagy éppenséggel megfenyíti, megbüntette őket virgáccsal.
2. A modern magyar néphagyomány szerint december 5. éjjelén a Mikulás meglátogatja a gyermekeket, s ha az elmúlt évben jól viselkedtek, kisebb ajándékot ad nekik, amit reggel megtalálnak a gyermekek.

A mikulás Lappföldön él, szánját rénszarvasok húzzák, segítői a krampuszok. A Finnországban lakó Mikulás minden évben több százezer levelet kap a világ minden részéből. Főpostájának címe: Santa Claus Main Post Office Arctic Circle 96930 Finland

Devecsery László: Jön a Mikulás

A Mikulás gyorsan eljő,
feje felett nagy hófelhő.
Rénszarvasok húzzák szánját,
hó csipkézi a bundáját.

Kövér puttony van a vállán,
Hópihe ül a szakállán.
Mikor hozzád megérkezik,
Cipőd sok-sok jóval telik.

Hull a hó, nézd odakint,
a Mikulás néked int.

Krampusz-dal

Megjavulnék én, de nem lehet,
Mert még mindig sok a rossz gyerek,
Tőlük én csak rosszat láthatok,
És még nem is jártam nálatok!
Majd megnézlek, soha nem kések,
Virgácsot viszek!

Ha veritek a lányokat,
A krampusz majd meglátogat!
Reszkessen, ki felesel,
Először azt viszem el,
Majd megnézlek, soha nem kések,
Virgácsot viszek!

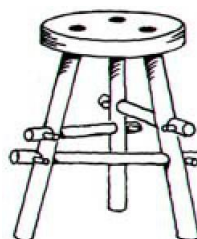
A jó szándék az bennem él,
De krampuszságom mit sem ér,
Ha néhány rossz fát nem teszel,
Mondd akkor kit viszek el?
Majd megnézlek, soha nem kések,
Virgácsot viszek!

December 13. Luca napja

Luca napjához több népszokás is kapcsolódik, mert régen ez a nap volt az év legrövidebb napja. Luca napon régen tilos volt fonni, sütni, mosni. Nem volt ajánlatos kölcsönadni sem, mert az elkért dolgok boszorkányok kezére kerülhettek.

Lucaszék faragása

A **lucaszék** készítése a Luca-napiszokások egyike. A december 13-án tartott ünnepnap a karácsonyi ünnepkör részének számító nap. Magyar nyelvterületen „gonoszjáró nap”-nak is tartják, ezen a napon különösen a boszorkányok rontása ellen kell védekezni.

A **Luca széke** készítését december 13-án kezdik el, és kilencféle fát használnak: kökényt, borókát, jávorfát, körtét, somot, jegenyefenyőt, akácot, csert és rózsafát. Szögek helyett kizárólag fából faragott ékek tartják össze. 13 napig készül úgy, hogy minden nap csupán egy-egy műveletet lehet rajta elvégezni, innen ered az a népi mondás is, hogy

„Lassan készül, mint a Luca széke”.

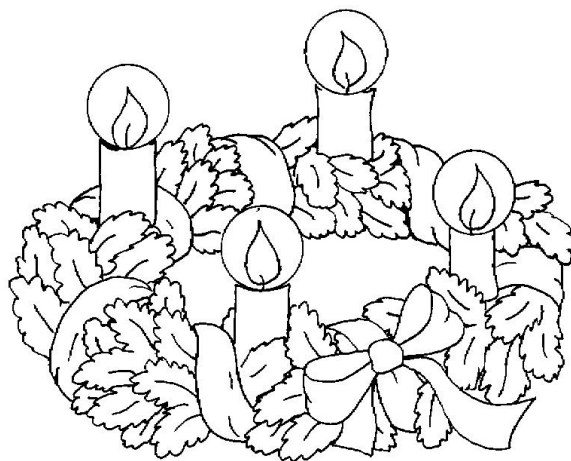
A Luca szék hagyományos alakja, az ősrégi idők óta varázserejűnek hitt pentagramma, a boszorkányszög. A székeknek olyan erősnek kellett lennie, hogy egy férfiember súlyát megtartsa. December 26-án az éjféli misére a „mesterek”, (rendszerint fiatal emberek), a kabátjuk alá rejtve lopták be a templomba a széket, majd ráállva, megláthatták a boszorkányt. A boszorkányok ilyenkor szarvakat hordtak és emiatt a templomkapun belépve a fejüket le kellett hajtaniuk. A Luca székén állva éjfélkor viszont felismerték őket. Ezután a fiatalembereknek el kellett menekülniük, nehogy a boszorkák széjjeltépjék őket. A menekülők a zsebükben mákot vittek, hogy menekülés közben elszórhassák. A boszorkányoknak a mákszemeket fel kellett szedegetniük és így nem tudták elkapni a fiatalokat. A Luca székét aztán otthon tűzre vetették, a tűzben a sok kis fadarab sikoltozni kezdett, és ha csend volt karácsony hajnalán, még hallhatták a boszorkányok a fadarabok jajgatását is, mert ez a tűz a boszorkák végét jelentette. Ezután a kulcslyukba fokhagymát kellett dugni, a kést a bal ajtófélfába vágni, a söprűt pedig keresztbe állítani, hogy minden rontástól védve legyen.

A *Luca ostor* ennek a népszokásnak egy változata, amit úgy kellett elkészíteni, hogy az ostort alkotó zsinegen kellett minden nap egyet csavarni, majd karácsony éjjelén pattogatni vele. Az ostor hangjára odagyűltek a boszorkányok.

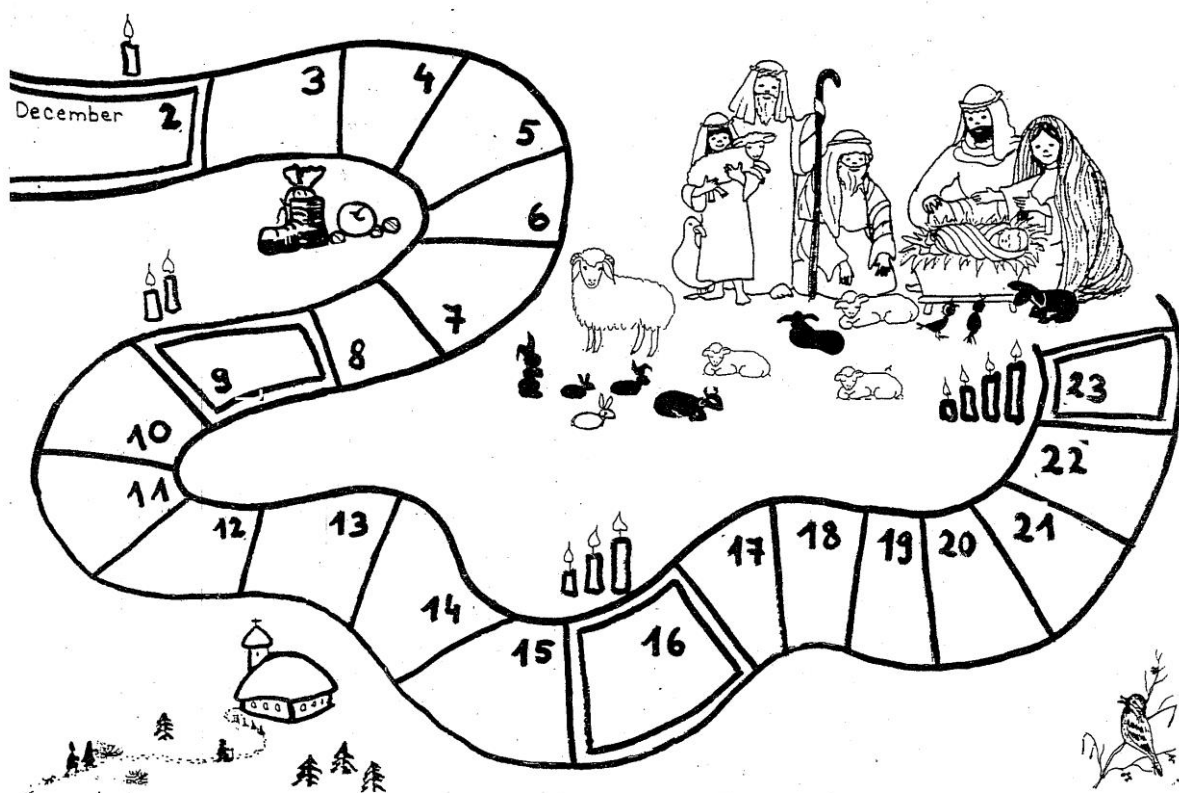
Adventi várakozás

A karácsonyi ünnepkör advent első napjával kezdődik, és vízkeresztig, január 6-ig tart. Advent első vasárnapja mindig november 27. és december 3. közé esik, míg negeyedi, utolsó vasárnapja december 18. és december 24. közé. A katolikus egyházban az advent liturgikus színe a lila, mely a bűnbánatot, a szent fegyelmet és összeszedettséget jelképezi. Advent harmadik vasárnapján,

örömvasárnapon az Úr eljövételének közelségét ünneplik; e nap liturgikus színe a rózsaszín. Ezért három lila és egy rózsaszínű gyertyával díszítik az adventi koszorút, s minden vasárnap egyet meggyújtanak.

Adventi naptár

December 18. Kisebbségek napja

December 18. - A kisebbségek napja Magyarországon

1995-ben a magyar kormány a kisebbségbarát társadalmi légkör kialakítása és fenntartása érdekében az ENSZ Nemzeti vagy Etnikai, Vallási és Nyelvi Kisebbséghez tartozó Személyek Jogairól szóló Nyilatkozata elfogadásának napját - december 18-át - A KISEBBSÉGEK NAPJÁ-vá nyilvánította.

1995-től kiosztják a Magyar Köztársaság miniszterelnöke által alapított "A Kisebbségekért Díjat". A díjat azon - hazai és határon túli - személyek és szervezetek között osztják ki, akik az oktatásban, közéletben, kultúrában, egyházi életben, tudományban, gazdasági területen vagy a tömegtájékoztatásban valamilyen kiemelkedő tevékenységet végeztek, s melyet az adott kisebbség érdekében tettek.

A díjazottakra a minisztériumokon túl a határon túli magyarság közösségi szervezetei és az országos kisebbségi önkormányzatok tesznek javaslatot. Az elismerésben részesülők emléklakettet kapnak, mely mellé az egyén félmillió, a közösség pedig másfél millió forintot kap.

A kisebbségek védelme, hagyományaik, kultúrájuk és nyelvük megőrzése és tiszteletben tartása minden nemzet számára fontos feladat, hiszen minden egyes etnikum pótolhatatlan sajátosságokkal, értékekkel bír. Így érthető, hogy miért vette szárnya alá az ENSZ is őket, mikor elkészítette és elfogadtatta az etnikai-, nemzeti-, vallási- és nyelvi kisebbséghez tartozók jogairól szóló Nyilatkozatot. Ezt Magyarország is elismerte, melyet az is bizonyít, hogy a kisebbségek napját minden év december 18-án, azaz az elfogadás napján tartjuk.

December 24. Szenteste

December 25-26. Karácsony

Annak ellenére, hogy a karácsony egy vallási ünnep, sok nem keresztény ember is ünnepli világszerte a szeretet ünnepeként. A modern és népszerű ünnepkörrel együtt jár

- az ajándékozás,
- a karácsonyi, zene,
- a különböző mintázatú üdvözlőlapok küldése,
- templomi ünneplések,
- karácsonyi ebéd és
- a szeretet hangulatát tükröző tárgyakkal való díszítés, mint például karácsonyfa állítás, karácsonyi égők, girlandok, fagyöngyök és krisztustövisek elhelyezése, díszítése.

December 31. Szilveszter – Január 01. Újév

MIINDENKINEK

KELLEMEKES ÜNNEPET ÉS

BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK!!!

